

Fremsat den 16. december 2016 af Sofie Carsten Nielsen (RV), Marianne Jelved (RV) og Morten Østergaard (RV)

Forslag til folketingsbeslutning

om et socialt tilsyn på asylcentre, hvor der bor børn, samt en præcisering af asylansøgere og udlændinges retsstilling i forhold til serviceloven

Folketinget pålægger regeringen snarest muligt og inden udgangen af indeværende folketingsår at fremsætte de nødvendige lovforslag og foretage de fornødne administrative ændringer, således

- at det sikres, at Udlændingestyrelsen eller anden egnet myndighed får hjemmel til at foretage et socialt tilsyn på asylcentre i henhold til serviceloven,
- at servicelovens anvendelsesområde i forhold til asylbørn og børn med ulovligt ophold i Danmark samt grundlaget for at yde hjælp og iværksætte sociale foran-

staltninger over for disse bliver præciseret, så der ikke opstår tvivl hos kommunerne, udlændingemyndighederne eller den enkelte om dennes retsstilling.

Derudover pålægges regeringen at fremlægge forslag til en ny tilsynsmodel i forhold til indkvarteringsoperatører og præsentere dette for Folketinget senest i februar 2017 med henblik på efterfølgende forhandlinger med Folketingets partier om det endelige indhold af en kommende tilsynsmodel.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Forslagsstillerne mener, at asylbørn og børn, der på andet grundlag opholder sig i Danmark, naturligvis skal sikres samme rettigheder og beskyttelse som andre børn i Danmark, der er anbragt på institutioner. Derfor er det efter forslagsstillernes opfattelse helt oplagt, at servicelovens regler for anbragte børn og unge på lige fod skal gælde for asylbørn og unge på danske asylcentre. Ved at asylcentre underlægges et tilsvarende tilsyn som institutioner for anbragte børn og unge, sikres det at der foretages en socialfaglig vurdering af, om rammerne og forholdene for asylbørnenes hverdag er de rette. Forslagsstillerne mener derudover, at børn, der måtte opholde sig i Danmark på anden vis, f.eks. børn i udsendelsesposition, også skal sikres tilsvarende beskyttelse, herunder at der føres et tilsyn med forholdene på f.eks. udsendelsescentre.

Mange asylbørn kommer til Danmark med en bagage af oplevelser fra deres liv med krig, flugt og ødelæggelser. Internationale undersøgelser dokumenterer, at sådanne oplevelser som krig, vold og flugt er forbundet med øget sårbarhed hos børn og øget risiko for at udvikle f.eks. depression, PTSD og angst. Derfor kan det være afgørende for disse børns udvikling, at de på de danske asylcentre mødes med den rette og fornødne ekspertise, ikke mindst for de børn, som kommer alene til Danmark. Det er dokumenteret, at en tidlig og virksom indsats på asylcentre understøtter mulighederne for en vellykket integration. Der henvises til artiklen »Flygtningebørn bør beskyttes«, Jyllands Posten den 1. december 2016.

Der er i den seneste tid kommet en række historier frem i pressen om myndighedssvigt, omsorgssvigt, overfald og misbrug af børn og unge på danske børneasylcentre. Se bl.a. artiklen »Minister skal forklare myndighedssvigt af asylbørn« fra Radio 24/7 den 2. december 2016. Sagerne fra Langelands Kommune og udlændinge- og integrationsministerens besvarelse af UUI alm. del – samrådssp. M-N om forholdene på børneasylcentre og ministerens besvarelse af samrådssp. T-X om Udlændingestyrelsens tilsynsforpligtelse med Langelands Kommune understreger behovet for at få klarlagt, hvilke myndigheder der har tilsynsforpligtelsen på det socialfaglige område på de danske asylcentre, hvordan ansvarsfordelingen er mellem udlændingemyndighederne og indkvarteringsoperatørerne, samt hvilke myndigheder der har mulighed for at føre tilsyn i de tilfælde, hvor kommunen svigter sin tilsynsopgave.

Derudover har der løbende været tvivl om retsgrundlaget for asylbørn og børn med ulovligt ophold i Danmark, f.eks. afviste asylbørn, i forhold til serviceloven sammenholdt med udlændingeloven, og det har i praksis gjort det vanskeligt at administrere efter gældende regler, når kommunerne f.eks. skal iværksætte sociale foranstaltninger i forhold til disse børn.

Socialt tilsyn med asylcentre

Udlændingestyrelsen indgår årligt kontakter med indkvarteringsoperatørerne, hvorved styrelsen bestiller operatøren til at udføre den opgave, som Udlændingestyrelsen har ansvaret for. Udlændingestyrelsen fører alene et kontraktligt tilsyn med, om indkvarteringsoperatørerne løser opgaverne i overensstemmelse med kontrakten indgået mellem Udlændingestyrelsen og operatørerne. Udgangspunktet er, at det kontraktlige tilsyn gennemføres som et skriftligt tilsyn, men hvis forholdene tilsiger det, kan der gennemføres kontraktlige tilsyn på asylcentre, jf. UUI alm. del – svar på spørgsmål 106.

Efter forslagsstillernes opfattelse er det dog fortsat uklart, hvornår Udlændingestyrelsen finder, at forholdene tilsiger et tilsyn på det enkelte asylcenter. Derudover foretager Udlændingestyrelsen alene et driftsmæssigt tilsyn med fokus på levering af kontraktmæssige ydelser, økonomisk og bygningsmæssigt tilsyn. Udlændingestyrelsen kan således ikke efter de nuværende regler føre et socialt tilsyn med varetagelse af de pædagogiske og omsorgsmæssige opgaver på asylcentre.

Der har som bekendt den seneste tid været eksempler på, at kommunen har svigtet sin tilsynspligt. Eftersom Udlændingestyrelsen efter de nuværende regler ikke kan foretage et socialt tilsyn, er der således efterladt et tilsynsmæssigt tomrum, hvor der er risiko for, at der reelt ikke føres tilsyn med, hvorvidt asylbørn udsættes for omsorgssvigt, misbrug m.v., såfremt kommunen måtte svigte sin tilsynspligt. Og det er efter forslagsstillernes opfattelse helt uacceptabelt.

Forslagsstillerne mener derfor, at der snarest bør ændres på den nuværende tilsynsmodel, således at det sikres, at Udlændingestyrelsen eller en anden egnet myndighed kan og skal føre et socialt tilsyn – og ikke alene et driftsmæssigt tilsyn – på asylcentre, så det dermed sikres, at der er andre myndigheder end kommunen, som har beføjelser og pligt til at føre sådanne tilsyn på asylcentre og dermed imødekomme risikoen for myndighedssvigt.

Regeringen pålægges på den baggrund at udarbejde forslag til en ny tilsynsmodel, der bl.a. tager højde for, at Udlændingestyrelsen eller en anden egnet myndighed får beføjelser og pligt til at føre et tilsyn i henhold til serviceloven. Regeringen skal senest i februar 2017 præsentere Folketinget for forslag til en ny tilsynsmodel med henblik på efterfølgende forhandlinger med Folketingets partier.

Servicelovens anvendelsesområde tydeliggøres

Det følger af serviceloven, at enhver, der opholder sig lovligt her i landet, har ret til hjælp efter denne lov. Der har imidlertid løbende været skiftende tilkendegivelser, forskellige fortolkning og udlægninger af retsgrundlaget fra myndighederne og dermed tvivl om servicelovens anvendelsesområde i forhold til asylansøgere og udlændinge med ulovligt ophold, f.eks. afviste asylansøgers retsstilling i henhold til serviceloven.

Forslagsstillerne er opmærksomme på, at Social- og Indenrigsministeriet i foråret 2016 – som følge af at der i praksis har været tvivl om reglerne – har udarbejdet en analyse vedrørende samspillet mellem udlændingelovens regler om forsørgelsespligt og reglerne om sociale foranstaltninger i serviceloven, herunder servicelovens anvendelsesområde, jf. UUI alm. del – bilag 219 (folketingsåret 2015-16).

Forslagsstillerne finder dog ikke, at denne analyse og meddelelse til kommunerne i forlængelse af analysearbejdet i tilstrækkelig grad har klargjort retsstillingen i forhold til asylansøgere og udlændinge med ulovligt ophold. Derimod

finder forslagsstillerne, at der fortsat er behov for tydeligt at få klarlagt servicelovens anvendelsesområde, herunder samspillet mellem serviceloven og udlændingeloven, samt grundlaget for at yde hjælp og iværksætte sociale foranstaltninger med det formål at sikre et klart og utvetydigt retsgrundlag og dermed imødegå, at der fremover opstår tvivl hos kommunerne, udlændingemyndighederne om den enkeltes retsstillingen. Forslagsstillerne mener, at det er i særdeleshed relevant at sikre et klart retsgrundlag i forhold til børn, der opholder sig i Danmark uanset opholdsgrundlaget.

Skriftlig fremsættelse

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om et socialt tilsyn på asylcentre, hvor der bor børn, samt en præcisering af

asylansøgere og udlændinges retsstilling i forhold til serviceloven.

(Beslutningsforslag nr. B 42)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.